

Economie Integraal vwo 2e druk

Samenvatting hoofdstuk 12 Risico, beleggen en ondernemen

12.1 *Beleggen in aandelen*

Wat zijn de voor- en nadelen van beleggingen in aandelen?

Een spaarrekening bij een in Nederland gevestigde bank is, mede door het *depositogarantiestelsel*, een 'veilige' belegging. Beleggingen in *effecten* – onder meer aandelen en obligaties – zijn meestal meer risicovol, maar geven vaak ook meer rendement.

Iemand die belegt in *aandelen* deelt in het ondernemingsrisico. De prestaties van de onderneming bepalen in belangrijke mate de waarde van het aandeel. Winstgevende ondernemingen keren meestal een deel van de winst uit aan de aandeelhouders in de vorm van dividend.

Het *rendement* dat een belegger in aandelen behaalt, kan worden uitgedrukt in het 'dividendrendement' en het 'aandelenrendement'.

Het *toezicht op de financiële sector* – onder meer de aanbieder van veel beleggingsproducten – is geregeld in de Wet op het Financieel Toezicht. Toezichthouders zijn: De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.

12.2 *Beleggen in obligaties*

Wat zijn de voor- en nadelen van beleggingen in obligaties?

Belegging in (bedrijfs)obligaties is minder risicovol dan belegging in aandelen. Vooral de belegging in staatsleningen van 'betrouwbare' landen worden als risicoloos beschouwd. Obligaties leveren jaarlijks een vaste rente (de couponrente) op en worden meestal aan het eind van de looptijd afgelost.

De *prijs* waartegen obligaties worden verhandeld is vooral afhankelijk van de couponrente, de actuele rente en de (resterende) looptijd. In het algemeen geldt:

- Wanneer de actuele rente hoger is dan de couponrente, is de waarde van de obligatie lager dan de nominale waarde.
- Wanneer de actuele rente lager is dan de couponrente, is de waarde van de obligatie hoger dan de nominale waarde.

12.3 *Ondernemingen en risico*

Hoe gaan ondernemingen om met risico?

Ondernemen betekent risico's lopen. Deze *risico's* zijn onder meer:

- economische risico's; verlieslatende bedrijfsvoering;
- personele risico's; ziekte en arbeidsongeschiktheid;
- schaderisico's; schade door diefstal, brand en bederf.

Een onderneming kan op den duur alleen blijven bestaan, wanneer ze winst maakt. Een belangrijke drijfveer hierbij is de *continuïteit* van de onderneming.

Wie aansprakelijk is voor de nakoming van de verplichtingen van de onderneming, is afhankelijk van de *rechtsvorm* van de onderneming. Je kunt onderscheiden:

- eenmanszaak; één persoon is eigenaar van en geeft leiding aan de onderneming;
- vennootschap onder firma; meerdere personen zijn eigenaar van en geven leiding aan de onderneming;
- naamloze vennootschap; de vennootschap is rechtspersoon, (een deel van) het eigen vermogen is in de vorm van aandelen door aandeelhouders bijeengebracht, de aandelen zijn vrij verhandelbaar;

Economie Integraal vwo 2e druk

- besloten vennootschap; de vennootschap is rechtspersoon, (een deel van) het eigen vermogen is in de vorm van aandelen door aandeelhouders bijeengebracht, de aandelen zijn in de regel niet vrij verhandelbaar. Er is een aandeelhoudersregister.

Enkele vormen van vreemd vermogen zijn:

- onderhandse lening; vaak gaat het om een lening van de bank;
- hypothecaire lening; een lening met als zekerheid een onroerende zaak;
- leverancierskrediet: de leverancier levert goederen die pas na verloop van tijd worden betaald.

12.4 Principaal-agentrelatie

Wat is een principaal-agentrelatie en hoe kan de informatieachterstand van de principaal worden verkleind?

Bij veel economische relaties is sprake van opdrachtgever en opdrachtnemer. In deze relatie kan zich *asymmetrische informatie* voordoen:

- opdrachtgever; verwacht een optimale prestatie (voor de afgesproken beloning), maar hoe weet hij dat deze prestatie wordt geleverd?
- opdrachtnemer; weet hoe hij presteert.

Met name bij de opdrachtnemer – de agent – kan zich *moral-hazardgedrag* voordoen.

Een middel om moral-hazardgedrag te minimaliseren is ervoor te zorgen dat de beloning van de agent (werknemer) zo aantrekkelijk is dat hij niet te risico wil lopen zijn baan kwijt te raken.